

LÉTEZIK „MENNYORSZÁG” A BIBLIÁBAN?

© dr. Szalai András, Apológia Kutatóközpont, www.apologia.hu (v.2. 2016.02.20.)

Egyes bibliai kifejezések a magyar egyházi szóhasználatban összeolvadtak, így például az örök életből „örökélet”, a Szent Lélekből pedig „Szentlélek” lett. Bár a jelenségnek többnyire nincs teológiai jelentősége, van kivétel: a mennyek országa „mennyország” lett, ami mást jelent, mint az eredeti bibliai kifejezés.

1. Mennyország?

A „mennyország” az egész egyházban elterjedt kifejezés. A Károli Bibliában (1908) négy helyen fordul elő: Lk 12:33, a Lk 18. fejezet bevezető fejléc szövegében és a 18:22-ben, illetve az ApCsel 2:34-ben, mindenhol a „menny” jelentéssel. Az újabb fordításokban (ÚFO, SZIT, KNV stb.) nem fordul elő, a fenti helyeken is mindenhol az egyértelmű „menny” szó áll – helyesen.

A szó okkal hiányzik az új fordításokból, ugyanis nem bibliai kifejezés: *nincs* konkrét héber vagy görög eredetije. Sajátos magyar találmány, kegyességi szleng, ami a „menny” (értsd: a túlvilág) és a „Mennyek országa” (értsd: Isten királyi uralma a földön, az „Isten országa” szinonimája) összeolvasztásából született. A kifejezés két eltérő jelentésű szót von össze egy olyan szóba, amely az egyikre hasonlít („Mennyek országa”), de a másikra utal (hely a túlvilágon). Így aztán könnyen félre lehet érteni és magyarázni bizonyos szövegeket (pl. Mt 5:3, 11:11, 13:24, 19:14, 25:1 stb.).

A lényeg tehát, hogy nincs „mennyország”, csak „menny” (ami a túlvilág), illetve – amint látni fogjuk – a „Menny / Isten országa/királysága” (földi uralma).

2. Menny vagy ég?

Az eredeti bibliai kifejezést a magyar fordítások „a mennyek” vagy „az egek” szóval adják vissza. A magyarban azonban az ég elsősorban földrajzi, a menny pedig kizárólag vallási fogalom, ami a túlvilágra utal. Az ókori népek tudatában „az ég” (az odafent) és „a menny” (a túlvilág, az istenek lakhelye) azonos volt, ezért ugyanazzal a szóval jelölték (héber *sammájim*, görög *uranoi*).

Mivel a héber kifejezés (*sammájim*) többes számú alak, a héber Biblia ógörög fordítása (*Septuaginta*) és a görög Újszövetség is az *uranosz* többes számú alakjával fordít (*uranoi*). Tudni kell azonban, hogy a héber a többes számmal (esetünkben: *-im* rag) nem csak mennyiséget fejez ki, hanem elvont fogalmat is képez, tehát a kifejezés vagy az „egyek”-re utal, vagy „az Ég”-re, azaz Istenre.

Ami az „egek” jelentést illeti, az ókori zsidók az odafenti és a túlvilágot hagyományos *rétegekben* képelték el: az első ég a madaraké, feljebb a második ég az angyaloké, legfelül a harmadik ég Isten jelenléte (vö. 2Kor 12:2). Különbösen mi is, amikor azt mondjuk: „Ég áldjon!” vagy „Ég veled!” – mindenkinek világos, hogy nem a sztratoszféra jóindulatára gondolunk.

Összefoglalva, ha a bibliai szövegekörnyezet egyértelműen a látható levegőégre utal, akkor a helyes magyar fordítás „az ég”, ha pedig az angyalok és Isten világára, akkor „a menny”. A többes szám magyartalan, így magyarázatra szorul.

3. Ország vagy királyság?

Ami a magyarra hagyományosan „ország”-nak fordított szót illeti, a görög *baszileia* királyságot jelent. A *hé baszileia tón uranón* tehát „az Ég / a Menny Királysága” (ld. Mt), ami ugyanaz, mint a *hé baszileia tu theu*, „Isten Királysága” (ld. Lk).

4. Menny (Mt) vagy Isten (Lk)?

Máté elsősorban zsidóknak írt, akik érzékenyek voltak az isteni Név (*JHVH*) és az „Isten” szó használatára, ezért nekik írva így fogalmazott: az „Ég / a Menny királysága” – és *csak ő* fogalmazott így az egész Újszövetségben. Lukács elsősorban nem zsidóknak írt, ezért szabadabban használta az Isten (*theosz*) szót. Azt, hogy más megfogalmazásban, de ugyanarra gondoltak, láthatjuk, ha összehasonlítjuk az azonos témájú mondatokat. Például Jézus szavait Keresztelő Jánosról:

Mt 11:11 Bizony, mondom néktek: nem támadt asszonytól születettek között nagyobb Keresztelő Jánosnál; de aki a legkisebb a mennyek országában, nagyobb nála.

Lk 7:28 Mondom nektek, hogy asszonytól születettek közül nincs senki nagyobb Jánosnál, de aki a legkisebb az Isten országában, nagyobb nála.

Isten uralma *még* nem látható a földön (Zsid 2:8), de nem csak a mennyben létezik, hanem *már* elkezdett megvalósulni a hívők életében,

Róm 14:17 Hiszen az Isten országa nem evés és ivás, hanem igazság, béke és a Szentlélekben való öröm...

és Krisztus visszatérésekor az egész földön megvalósul, ezért imádkozunk:

Mt 6:9-10 Ti tehát így imádkozzatok: Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is...

A megoldás már ott van a modern bibliafordításokban. Nincs „mennyország”, csak „égbolt” és „menny” (túlvilág), illetve létezik „az Ég / Menny királysága”, ami ugyanaz, mint „az Isten Királysága”, és ez a „mennyei Királyság” (2Tim 4:18) egy napon a földön is megvalósul.